

414

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס. 24
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום ג' ט' אדר תשי"ב/ב.3.52
בשעה 10.30

משתתפים : היו"ר מ. בנטוב
י. אורי
ב. אזניה
א. כהן
ש. בז'רנו
י. ספיר
ש. פרלשטיין
ח. שרון
ר. פלדמן
פ. קסיס
מ. וילנר

מזמנים : י. אדיב - מטעם משרד המסחר והתעשייה
ג. בן-יוסף - מזכיר הועדה

סדר-היום : בעיות הייצוא.

היו"ר מ. בנטוב: פותח את הישיבה.

הזמנו לישיבה זו את שר המסחר והתעשייה כדי לדון אתו בבעיות הייצוא ובמדיניות הכלכלית החדשה כפי שהיא משתקפת בפעולות משרדו. שר המסחר והתעשייה ביקש את מר אדיב, ראש אגף סחר החוץ, למלא את מקומו היות והוא עסוק באופן בלתי צפוי בוועדת המסנה של המועצה הכלכלית. אני מקווה שנוכל לקבל את כל האינפורמציה המוסמכת וכן את קוי המדיניות הכלכלית מפי מר אדיב.

י. אדיב: אולי מוטב שתחילה תוצגנה לי שאלות?

היו"ר מ. בנטוב: שתי השאלות היסודיות שתוכל לענות עליהן: א) מהי מדיניות המטלה בטוח הייצוא ומה הם האמצעים שעל ידם היא חוטבת להגביר את הייצוא;

ועדת הכלכלה
5.3.1952

מא/אש

(ב) מה הם קווי הפעולה של משרד המסחר והתעשייה לגבי המדיניות הכלכלית החדשה?

י. אדיב:
בעצם חשבתי שמהלך הדיון יהיה אחר ולא חשבתי שעלי יהיה להרצות על שאלות אלו, אבל מובן טאליו כי אענה על השאלות, ואעשה זאת בקיצור כדי להשאיר מקום לשאלות אחרות.

עד עכשיו הצלחנו ביצוא במובן מה, אבל במעט; אני מדבר כרגע על יצוא תעשייתי ולא על פרי הדר, כי יצוא זה אינו שייך לפעולות משרד המסחר והתעשייה. גם יהלומים אינם בסמכות אנפי, הם בסמכות מחלקה מיוחדת הסייכת למשרד המסחר והתעשייה, אבל אני חושב שאוכל לתת מפרטים על יצוא היהלומים.

היצוא התעשייתי בשנת 1949 היה בסך הכל - 3,770,000 ל"י. מזה היה 1,850,000 ל"י, זאת אומרת, כמעט מחצית היצוא התעשייתי. מהיתר, כלומר מ-1,700,000 ל"י היה יצוא תוצרת לואי של פרי הדר כמעט מיליון לירות. בשנת 1950 היה כל היצוא התעשייתי בערך 6,510,000 ל"י. מזה: יותר ממליון מיליון/יצוא יהלומים, יצוא תוצרת לואי פרי הדר ירד בטקצת, אבל בסך הכל הגיעו ל-800 אלף ל"י. היצוא האחר עלה והגיע ליותר ממיליון ל"י.

בשנה זו מצאנו שטח פעולה ליצוא חדש, וזהו שטח הטקסטילים. יצוא הטקסטיל הגיע בשנת 1950 ל-1,400,000 ל"י.

היצוא הכולל בשנת 1951 עד 1 בדצמבר הגיע ל-9,500,000 ל"י. מזה: יהלומים - 3,660,000 ל"י, מוצרי מזון וביחוד תוצרת לואי של פרי הדר - 1,600,000 ל"י, יצוא אחר - כמעט 4 מיליון לירות ומזה, יטקסטיל - 2,100,000 ל"י. אם נוסף את היצוא בחודש ספטמבר באופן משוער הרי היצוא התעשייתי יגיע ל-10 מיליון לירות ומזה 4 מיליון לירות יהלומים. בחודש דצמבר כמעט ולא היה יצוא של תוצרת לואי, ועל כן לא אגדל סעיף זה, יתר ענפי התעשייה יגיעו ל-4.5 מיליון ומזה כמעט 2.5 מיליון ל"י טקסטיל.

יצוא פרי ההדר היה שווה כמעט בכל השנים, ובכוונה לא דיברתי על שנת 1948, כי זו היתה שנה שאין להשוותה, כי כל היצוא במשך שנה זו הגיע למיליון לירות. אולם במשך כל השנים האחרות הגיע יצוא פרי ההדר ל-7 מיליון לירות, ללא כל שינוי כמעט בכל השנים.

ס. בורנבו:
לפי איזה סער נעשים החישובים לגבי היהלומים?

י. אדיב:
לפי הסער הרשמי, ולירות אלה הן לירות סטרלינג פחות או יותר. והמדובר הוא אינו על פרמיות שהיצרנים קיבלו ולא על עידוד אחר, אלא מה שקיבלו בתור תמורה מחו"ל.

ועדת הכלכלה
5.3.1952

מא/מ

א. איזה אחוז מהיצוא מהווים תשלומי קדושה?

ד. תזני:

ב. אמצעי העידוד ליצוא היו בעצם שניים:

ה. ארביב:

א. נתנו פרטיות מסויימות בכסף ישראלי;

ב. נתנו חלק של הערך המוסף לשוק המקומי. היו מקרים שנתנו שני האמצעים גם יחד, ולפעמים גם נתנו רק אחד מהם. הפרטיות היו מוגבלות מאד. אנו נתנו לאיש שקיבל 1000 לירות סטרלינג בעד יצוא סכום מסוייח בלירות ישראליות. הפרטיות הללו היו מוגבלות מאד למרות הנקשות הרבות של היצרנים ומחלקות מסלתינות שונות להגדיל אותן. הן היו בחוזים המסחריים בערך עד 30% של הערך המוסף. זאת אומרת, רק סך הסכום שהרווחנו במסבוע זה עד 45% של הערך המוסף, באם שיווקנו את הסחורה לארצות חוץ. במקרים מסויימים **בצטף החאדון בתפז** - ובזה התחלנו רק לפני שנה בערך - חלק של הערך המוסף שטם קניית חומרי גלם לשוק המקומי של אותו יצרן או של אותו ענף יצוא. עכשיו, כפי שידוע, פרטיות לא תהיינה כלל, מכיוון שבמקום פרטיות אלו הממשלה החליטה לשלם בעד יצוא שערים שונים ללירה או לדולאר שהיצרן מביא לממשלה. בדרך כלל יקבל יצואן בעד דולאר שהוא מביא בתור תמורה ליצוא-לירה, במקרים ידועים יקבל חק 72 גרוש, ובמקרים מסויימים רק 36 גרוש, אבל במקרה כזה יקבל כנראה איזו פרמיה על ידי הערך המוסף. 72 גרוש יקבל ביחוד בעד דברים שהחומר הגלמי יהיה תוצרת הארץ. כי בעד היבוא אינו צריך לשלם לירה הדולאר X ובעד היצוא יקבל 72 גרוש הדולאר שהוא מביא. אבל עבור כל יתר הדברים יקבלו לירה בעד דולאר. הממשלה חושבת שעל ידי כך היצרן יקבל את המחיר המתאים עבור עבודתו ועבור מה שהוא צריך לשלם, שכר עבודה, הובלה, זרם וכו', ועל ידי כך לא רק שיוכל לתפסין ביצוא בקנה מידה שעשה זאת עד עכשיו, אלא שיוכל להגדילו. אם יחד עם זאת יהיו אמצעים אחרים לעידוד היצוא, קשה לי לומר, משום שברגע זה דנים על כך בתוך הממשלה על יסוד התכנית החדשה, ואינני יכול למסור דו"ח על החלטות קבועות וברורות של הממשלה. יתכן גם שיהיו אמצעים אחרים לעידוד היצוא, אבל הרשו לי להסתפק במה שאשתי משום שאין לי כל אפשרות לפרט יותר.

שער זה ישלם באם היצוא יהיה נגד מסבוע קשה, על ידי חוזים מסחריים וגם על ידי חליפין. הממשלה חושבת לייסס מכון לסחר חוץ, שעצם תפקידו, ואולי עבודתו החשובה ביותר יהיו הטיפול ביצוא, כפי ששמעתי, הודיע שר המסחר והתעשייה ברדיו שהמכון יקום כבר בחודש זה, ובכוונת הממשלה לשתף במכון זה לא רק את מסרן המסחר והתעשייה אלא גם מסרדים אחרים כדי לאחד ולתאם את עבודות כל המסרדים הנוגעים בסטח זה ועל ידי כך להקל על עבודת המכון ולמבוע כל מעשה בדרוקרטי מופרז, אלא שהנהלת המכון תוכל להחליט לנדה בתור מוסד יחיד בכל עניני היצוא. ליד מכון זה תהיה ועדה ציבורית, כדי ליעץ לו וגם להחליט יחד עם ההנהלת המכון על כל השאלות העיקריות. אנו מקווים שעל ידי כך נוכל להגביר את היצוא בקנה מידה הרבה יותר גדול ממה שעשינו עד עכשיו, כי התפתחות מסויימת היתה בכל זאת, אבל אינני אומר שזו היתה התפתחות מתאימה ומספיקה.

האפשרות תהיה פחות או יותר תלויה בזה שיהיו כספים ושיהיה מימון ליצוא. הממשלה חושבת להקים בנק ליצוא, ובאם יהיו האמצעים הדרושים כדי לממן את היצוא ולקבל את חומרי הגלם, אני כמעט בטוח שיהיה באפשרותנו להגביר את היצוא באופן מספיק וראוי לשמו.

ועדת הכלכלה
5.3.1952

מא/מא

מה הסיכויים בסכומים? א. כהן:

י. אדיב: זאת קשה לי להגיד. אמנם העזתי להגיד
לשר, אבל קשה לקבל את האחריות כלפי
חוץ בכיוון זה כי זה תלוי: א) באמצעי העידוד; ב) באמצעים הכספיים
שיעמדו לרשותנו כדי לקבל בזמן ובסחירים מתאימים את חומרי הגלם
הדרושים.

ט. חזני: הצירוד שברשותנו מאפשר הגברת היצוא?

י. אדיב: אינני רוצה להכנס לויכוח זה, אין
זה מתפקידי. הצירוד שברשותנו -
סובן מאלינו שיהיה צורך בחלקי חילוף ולפעמים גם במכונה זו או אחרת
כדי להסלים - אבל הצירוד הכללי מספיק לגמרי כדי להכפיל את היצוא.
כאן יש להביא בחשבון, שמהרגע שמזמינים חומרי גלם עד הרגע שאפשר
להוציא את הסחורה עוברים בדרך כלל כחמשה ששה חדשים, ואז משר
מתקבל הכסף גערך כ-8 חדשים. על כן, כבר אחרנו במקצת את המועד
לשנת 1952, אבל גאם נתחיל ובאם נגמור דברים אחרים שהתחלנו בהם,
ובאם נשתמש בחומרי הגלם הסיועדים ליצוא, אני מקווה שנוכל להגצע
למספרים של 15 מיליון ל"י יצוא תעשייתי במקום 10 מיליון כיום.

היו"ר מ. בנטוב: אני רוצה הסבר לכמה עניינים.

הממשלה הכריזה על תכנית של 4 שנים,
והדבר היחיד הטמטט באיזה קו התכנית 4 השנים היתה תכנית גרינבוים,
לפי תכנית גרינבוים במשך השנתיים שעברו, היצוא צריך היה להגיע ל-
60 וכמה מיליון לירות. תכנית זו נתגשמה בפחות מחצי, ארבעים וכמה
אחוז. הייתי רוצה לדעת מה לפי דעתו של מר אדיב, שהוא טאוי בעניינים
אלה, היתה הסיבה לפיגור זה.

הייתי רוצה הסבר נוסף ביחס למדיניות
חלוקת חומרי הגלם לשם יצוא. היתה איזו שיטה, שהיו מחלקים ליצרנים
המייצרים לשם יצוא חומרי גלם לפי סכומי קדימה של קוויטרות. מה היתה
שיטת החלוקה הזאת? מה היה הפיקוח מה נסגר ליצור ליצוא ואם באמת
השתמשו בחומר זה לשם מטרה זו ולא לשם יצור לשוק המקומי, ואם היה
פיקוח, מה היתה צורתו? שמעתי על מקרה שהביאו חומרים בסך חצי מיליון
דולאר לשם יצור ליצוא, ואז כך מסרד המסחר והתעשייה נתן רשות למכור
את כל המוצרים בארץ.

בקשר עם השיטה החדשה של הטארת חלק
מטבע זר בידי היצרנים היצואנים לכיסוי ההוצאות, מהו היסוד של היסוב
זה, ומה היא דרך הפיקוח, שאם ירשו למישהו להשאיר בניה 100 אלף
דולאר בחו"ל לשם קניית חומרי גלם, מהו הבטחון שכסף זה יוצא
לצרכים אלה שנקבעו ולא לצרכים אחרים?

ט. בז'רנו: מהו הערך המוסף של היצוא בענפים
אחרים מחוץ ליהלומים ותוצרת לואי

של פרי הדר?

ז. ספיר:

אני מבין, שכל מספרי הייצוא נעשים לפי הסנה האזרחית, וכל החישובים האחרים נעשים לפי שנת הקצוב, וגם יצוא האדריים נעשה לפי הסנה התקציבית. האם לא היה רצוי להתאים זאת?

אני מבין שהגידול בסכומים אלה הוא בטבע זר. האם כל הגידול הזה הוא כמותי, או חלה בתקופה הזאת עליה מחירים בחו"ל וסתוך כך גדלו הסכומים?

האם אפשר לדעת לאיזה אנפי ייצוא ניתנו פרמיות, ואילו פרמיות, אם זה לפי סיסם של הערך המוסף, למי ניתנו?

איך מתארת לעצמה הממשלה אם כיום פרינציפ זה של פרמיות לא יהיה - אם כי נאמר אחר כך, שאלה שיחטבו להם את המטבע הזר שיכניסו לפי 370 גרוש הדולר, יקבלו פרמיות - אבל בניה, שלא יתנו פרמיות, או השערים יקבעו את הפרס עבור המטבע הזר; היות ואני מכיר ענף אחד בתנאים הקיימים, ברצוני לשאול: אם, למשל, נקבעו שערים, הרי אצטם השערים לא נקבעו מבלי היצוא, אלא שערים אלה משמשים לכמה דברים וגם להון חוזר, אבל השערים הם קבועים, הם נקבעו בתקופה מסויימת, בחודש ינואר 1952, ועל כן, אם הם צריכים להיות הקובע העיקרי, הרי בינתיים יחולו שנויים נשכרים במערכת ההוצאות של ענפים שונים, והקלקולציה שהיתה בנויה קודם על בסיס של הוצאות מסויימת, תשתנה תוך תקופה של 4 חדשים לא באופן קל אלא באופן עצום.

באשר לחמרי גלם, אני מבין שאם תעסיה מסויימת פתחנה לשם יצוא, וכל יצוא זקוק לחמרי גלם לפני שאפשר למכור אותו ולקבל עבורו מטבע זר, ישנה סכנה לתת לו את חמרי הגלם בשער של 360 פרוטה הדולר כי שלא ישתמש בזה למטרות אחרות, אבל נוצרת בעיה רצינית מאד, שהרי ענף זה יצטרך להשקיע סכומים ניכרים, לפי השער החדש, ולקבל את המטבע הזר מאוחר יותר.

דובר על סיכויי היצוא. האם אפשר לקבל

אינפורמציה נוספת:

א. אסנה איזו דעה שבתנאים שלנו כיום קיימת אפשרות שגורמי חוץ יהיו מעוניינים להביא לכאן חמרי גלם לשם עיבוד, ובעד העבודה ישאירו חלק מהחמרי האם זה דבר צמאלי, ובאיזה מסיבות?

ב. איזה ענפים של ייצוא יש להם כתנאים של הסנה הבא סכומים גדולים יותר לייצא לשם ייצוא?

ס. חזני:

בשאלה אחת הקדימני חבר הכנסת ספיר ביחס לסיטות הפרמיות שהיו נהוגות.

לא הוברר לי בדיוק מה תפקידיו ומטבויותיו של המכון לסחר חוץ. האם תפקידו יהיה רק סכני, לפקח על טיב התוצרת, או גם תפקידים ענייניים הנוגעים למציאת טווקים ולמדיניות הייצוא?

בקשר לבנק לייצוא שהממשלה הכריזה על הקמתו, איך יפעל ובאיזו צורה?

באשר לייצוא תשמישי קדושה, הרי אם כי אינו תופש מקום משמדי, ישנה בעיה כזאת שמצד אחד, לפי התנאים הקיימים יש לייצוא זה טווקים בלתי מוגבלים, לאו דוקא ישראליים, גם נוצרים, ומצד שני

נתקלים בקטיים שקטה להתקבר עליהם.

ט. וילנר:

האם היה מקרה שלא יכולנו ליצא סחורה
כלשהי מפני שלא היו סווקים? אם כן, אילו

סחורות ומתי היה זה?

ך. פלדמן:

מר אויב אמר, כי חלק מתסורת היצוא
יועמד לרשות היצואנים, הייתי רוצה לדעת,

מהו האחרון ולא יזה עפיים?

ל. אורז:

סקורות היצוא הם בגודלי הארץ - פירות,
בננות, תפוחי זהב ופרחים. זה מקור
אחד, יטנו מקור שני - דברים אשר לייצורם יש צורך בהספק גלם במידה קטנה
ובידנו היכולת והידיעה כיצד לעשותם, וכן עבדה זולה.

קראתי שמהארץ נשלחו מעילי גסם, בו בזמן
שידוע לי כי את חמרי הגלם מביאים מחו"ל והעבודה אצלנו אינה זולה יותר
מאשר באנגליה או באפריקה. דיקטים, לא רק שמביאים את חמרי הגלם מחו"ל,
אלא שבארץ מובילים אותם מחיפה לעמק הירדן ואחר כך חזרה, אני שואל אפוא:
האם זההי אפיזודה או שזהו דבר שיש לבנות עליו, שיש לצפות מסבו לתוצאות
גדולות.

לעומת זאת, שאלת היבוא לארץ. הסתומתי
לסמוע שמביאים לארץ מלח. האם ביכולתך להסביר לנו מהי התופעה הזאת,
מה הגורמים לכך ואיך להנצל מהם?

א. כהן:

ברצוני לסאול כמה שאלות:
א. מה הן דרישות היצרנים ליצוא מהממשלה?

ב. מה מציעה המחלקה של אדוני לפתרון
בעיות היצוא?

ג. בעית הריט טף, אולי אף צנייטספאר לבו
בגלוי לב מה המחלה הזאת על ישראל וכעיקר בסטח אחד, סטח היצוא, אם זה
אמת, איני יודע, אבל מספרים לי על כך, על ביטול זמן, על זה שמנהל
המפעל סוכר לבוא ולעמוד בתור. מהו הדבר הזה?

ד. בז'רנו:

מאותו מספר של יצוא כללי, כמה אחוזים
מ-4,5 מליון ל"י הם לפי חוזים מסחריים
כנגד מטבע זר סמט, וכמה מעריך אדוני, לפי ברטר?

ה. אדיב:

אענה תחילה לחבר הכנסת אדוב כהן.
קשה לענות על שאלתך, מה הן דרישות היצרנים
על כל פנים, הם ימצאו את הדרך לעשות זאת, אולם, כדי לא להטיב תשובה
פורמלית, ברור שהם מדגישים במיוחד את הצורך לתת להם ערך מוסף או אפילו
יותר מהערך המוסף לחמרי גלם לטוק המקומי. זוהי דרישתם העיקרית.

אשר לשאלתך השניה, קשה לי לענות עליה, כי אני יושב כאן בתור בא כוח הממשלה. סובן טאליו שלגז פתוח ליצרנים, ולכן אני לוחם בחלק את מלחמתם, אם כי הממשלה אינה יכולה להענות לבקשותי תמיד, אבל אינני צריך לעשות זאת בתוך הממשלה.

אשר לשאלה השלישית ביחס לרייט טפ, בודאי שדבר זה קיים, אבל אסתי יוקם הסכום לשאצוא, הוא יוכל לסנוע זאת במידה רבה כי לא יהיה צורך ללכת לאגפים רבים ולמשרדים שונים, אולם חלק גדול מרייט טפ תלוי במי יכולתנו, למשל, לתת תמיד את רשיון היבוא בגלל מחסור בכסף.

לשאלותיו של חבר הכנסת בז'רנו - מהו האחוז לפי חוזים מסחריים ומהו האחוז לפי תמורה במטבע זר, הרי בענף הטכסטיל 75% לפי חוזים מסחריים וחליפין. וכאן אני עונה גם על שאלתו של חבר הכנסת אורי: איפה שיש לנו חמרי גלם, איפה שהיצוא שלנו הוא טבעי, אנו יכולים לעמוד בהתחרות עם כל העולם, וזה נוגע לפני הדש ותוצרת לזואי של פרי הדר, אבל דברים שאנו יוצרים באופן מלאכותי, אנו מוכרחים למכור לאמריקה ולסקנדינביה אותם דברים שהן יכולות ליצור בעצמן. בזה הממשלה אינה אטמה, כי כל ארץ רוצה את הדברים המוגמרים לעשות לבדה, כל הדברים האחרים, מחוץ לדברים הטבעיים, נצטרך גם להבא לשלוח לא אדמה ג' שיש לה מקורות רבים לקנייה, אלא לארץ שאין לה מקורות קניה רבים, ורוצה לקנות על יסוד המכירות שלה. וזאת אנו צריכים ללמוד גם להבא, להסתמס בכוח הקניה שלנו כדי להגביר את הייצוא. דברים כאלה נצליח למכור על ידי סנטימנט דתי, או על ידי המומחיות שלנו לייצואם. הצלחנו להגדיל את יצוא הטכסטילים בגלל המומחיות שלנו לייצור מוצרים אלה. הוא הדין ביחס לשנים תוחכות, ואפילו ביחס למכונות מסוימות, דק במקרים כאלה נוכל לייצא מוצרים לאנגליה, אמריקה, בלגיה ושוויצריה. לארצות אחרות אנו צריכים למכור ככל האפשר יותר סחורות בינוניות, מה שבעצם אינן רות לקבל, אבל מכיוון שאנו קונים מכל ארץ יותר ממה שאנו מוכרים יש לנו אפשרות לחנוץ ביחוד בזמן של ספל בטווקים. לכן אנו טבורים שאנו יכולים להמשיך בכיוון זה גם להבא.

עד עכשו כמעט שלא היה ליצרנים רצון למסור לחו"ל, מסום שהם הרויחו יותר תוך הארץ, אבל באם לא תהיה להם עכשו עבודה מספיקה בטביל הארץ, ובאם תהיה להם מומחיות, הרי אפילו במחסור בחמרי גלם, יוכלו לעבוד לסם ייצוא.

חבר הכנסת בז'רנו שאל, מהו הערך המוסף של היצוא שאני קראתי לו בשם סונות בסך 4,5 מליון לירות. הערך המוסף הממוצע הוא לפי חשבונאי בערך בין 50 ל-60 אחוז, ואם אני מניח את פרי הדר ותוצרת הלזואי של פרי הדר, הערך המוסף, לפי הערכתי הוא 30-40 אחוז. זה טבעי מסום שאין לנו חמרי גלם, אולם אני יכולים להתקדם בכיוון זה ומתקשים. למשל, אם אנו שולחים דק קונפקציה מאיסגי תוצרת חוץ, הערך המוסף הוא 25-30 אחוז נגד מטבע קשה, אולם אני אייצר קונפקציה מאריגי תוצרת הארץ, הערך המוסף יגיע ל-50%, כי תלוי במספס הפעולות שבין חמרי הגלם והחמר המוגמר. עד עכשו היינו מוכרחים לעשות ק פעולה אחת, כי הפרסום שנתנו, נתנו לנו אפשרות לפצות את היצרנים בעד פעולה אחת, אם נגדיל את הפיקוח, נוכל ללכת הלאה. כל זה תלוי באפשרויות של התעשייה לייצור ובאפשרויות של הממשלה לתת פיצוי יותר גדול.

אשר לשאלה, מה ההבדל במחירים בין מכירת כנגד מטבע קשה ובין מכירה בצורת חוזים מסחריים, קשה לענות על שאלה זו. ערך הדללר בכל העולם גבוה, וכמעט כל ממשלה מוכנה למכור את הסחורה שלה בזול יותר, אם היא תקבל בעה דולרים. ערך הסטרלינגים וחוזים מסחריים הוא ב-10-15 אחוז פחות, וערך של ולטטה אחת, פחות יותר אולי עד 30 אחוז.

שאלתי מהו הערך המוסף בגלל המחיר והוצאות אחרות והכל?

בז'רנו:

י. אדיב:

הבאתי בחשבון מה שאמרת. המחלים שלנו צריכים להיות גבוהים יותר, אנו יודעים שהמחירים שאנו צריכים לשלם בדולרים הם גם כן יותר גדולים. זאת צריכים להביא בחשבון. אינני אומר שאיננו טועים. אינני אומר, שהמטלה נביחוד אגפני, עובדים תמיד כראוי וכרצוי, אבל המטלה יודעת את המטלות הללו.

היו"ר מר בנטוב שאל ביחס לתכנית גרינבוים. את הערכתך בתמי, יותר אינני יכול להגיד.

היו"ר מ. בנטוב:

השאלה היא - מה היו הסיבות לפיגור בליצוא?

י. אדיב:

נתתי את התשובה על ידי הסבר הקסייב שאנו ניתקלעם בהם.

אשר לפיקוח על חמרי גלם לסם ליצוא, אנו מפקחים בדרך כלל שחמריהגלם הניתנים לייצוא, ישתמשו בהם רק לסם מטרה זו. אבל אנו לומדים עתה שיום ליום ומחודש לחודש איזה סחורה אנו יכולים להוציא ואיזה סחורה, לא, לפעמים זהו מקרים שהיינו צריכים לטחור מוצרים שהיו מיועדים לתצרוכת הארץ, למקרים החיוניים ביותר, קייטנו סיקוח זה, אבל אי אפשר לפקח על כך בטאה אחוז, כי זה תלוי גם ביכולת המכנית של היצרן להשתמש בחמרי הגלם.

היו"ר מ. בנטוב:

אני מבקש עליה עזי עלי להשתתף בארוחת הצהריים לד"ר פאברגט, מבקש את חבר הכנסת

כהן לנהל את הישיבה.

ס. טרלשטיין:

באירופה מכסים כיום בקושי המקזרים את מחירי חמרי הגלם, ולכן מתעוררת שאלה חסורה, אם נוכל ליצוא מתוצרתנו לאירופה.

י. אדיב:

אם נשתמש בכוח הקניה שלנו, נוכל לסכור גם לאירופה. כוח הקניה שלנו אינו כל כך גדול קטן, ואותה בעיה הקיימת אצלנו קיימת גם בארצות אחרות.

לשאלותיו של חבר הכנסת ספיר, היות ולא ידעתי כי אצטרך להשתתף בישיבה זאת, לא הבאתי את כל המספרים. בפעם הבאה אוכל לעשות סטטיסטיקה של היצוא לפי שנת הקציב.

אשר לשאלה, למי ניתנו הפרמיות, התשובה היא: כמעט לכל הענפים שעסקו בייצור ליצוא.

י. ספיר: איזה פרמיות?

י. אדיב:

עד 30 אחוז על הערך המוסף באופן ממוצע, במושגים של היום 45 גרוס הדולר. באם יצרן הופיח לנו, על ידי הקלקולציה, שהוא הפסיד, נתנו לו פרמיות בגדר הגבולות שהיו לנו, על סנת לאסות את ההפסד השטיר שלו, בלי לתת לו כל רווח, וגם לא הוצאות כלליות. אם שיטה זו היתה מוצלחת, לא עלי לספוט.

ביחס לשערים קבועים, באם הממשלה תצליח - מה שאני מקווה - על ידי כך להביא לסטביליזציה, אין צורך בה, ואם לא תצליח, יהיה צורך בזה, אבל על כך אינני יכול למסור פרטים.

א. כהן: אם נגיע לסטביליזציה בערך הכסף שלנו, לא יהיה כל צורך בעידוד לייצוא.

י. אדיב: לא, זאת לא אמרתי. אמרתי, כי לא רק שיש צורך עיוני ומעשי, אלא רצוננו הוא לתת עידוד נוסף, אבל על כך דנים בממשלה, כיצד לעודד יצוא לא רק בסובן כספי.

אנו עושים את הקולקוציה לפי הענפים ולא לפי פכולתו של כל בית חרושת, אלא לפי הצרכים המסוערים של כל ענף. איננו עושים כוסט פלוס בכל מפעל.

חבר הכנסת ספיר שאל, איזה אנפי ייצוא אנו יכולים לפתח. אני רואה שני ענפים עיקריים: ענף המכוניות וענף החימיקליים. כבר מכרנו מכוניות ספציפיות כנגד מטבע זר, ובשטח זה נוכל להתחרות אפילו אם הארצות המפותחות ביותר. כן נוכל לייצר בעלים, אפרונות וצמיגים.

אני חושב, שאין זה טוב לבסס את הייצוא על עניינים לא עסקיים. ביחס לתמטיטי הקרוסה, ברצוני לומר לחבר הכנסת חזני, כי מוצרים אלה טוברחים במידה גדולה מאד לאמריקה, ואנו חייבים להתחרות בהם.

לשאלתו של חבר הכנסת חזני, מה יהיה תפקידי המכון, הרי תפקידיו יהיו שניים: א. לאחד את כל עבודת הייצוא בתוכו, ב. הוא צבטרך להסיג את האינפורמציה הדרושה, לעשות את התעמולה ויחד עם זאת לבדוק את המחירים וטיב הסחורה.

אשר לבנק לייצוא, חוטבני שתהיה אפשרות לפתוח אותו בזמן הקרוב.

ט"ס היו"ר א. כהן: קבלנו תשובות מעניינות על חב הסאלות שנשאלו, אבל בזה הפרשה לא נסתיימה, וברשותכם ברצוני לומר, כי בישיבה הבאה נחליף דעות בנוכחות סר אדיב וכן נקבל המלצות וסיכומים.